

RETTENS KENDELSE (Anden Udvidede Afdeling)
2. juni 2003 *

I sag T-276/02,

Forum 187 ASBL, Bruxelles (Belgien), ved barristers A. Sutton og J. Killick,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved R. Lyal og V. Di Bucci, som
befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning af 27. februar
2002 om indledning af proceduren efter artikel 88, stk. 2, EF med hensyn til de
belgiske bestemmelser vedrørende koordinationscentre,

* Processprog: engelsk.

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Anden Udvidede Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, N.J. Forwood, og dommerne J. Pirrung,
P. Mengozzi, A.W.H. Meij og M. Vilaras,

justitssekretær: H. Jung,

afsagt følgende

Kendelse

Relevante retsregler

Fællesskabsretlige bestemmelser

- 1 Artikel 1 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel [88] (EFT L 83, s. 1, herefter »forordningen om statsstøtteproceduren«), som trådte i kraft den 16. april 1999, indeholder bl.a. følgende definitioner:

»a) »støtte«: enhver foranstaltning, der opfylder alle kriterierne i traktatens artikel [87], stk. 1

b) »eksisterende støtte«:

[...]

v) støtte, som anses for at være en eksisterende støtte, fordi det kan godtgøres, at der ikke var tale om støtte, da den blev indført, men at den blev en støtte på grund af udviklingen på fællesmarkedet, uden at medlemsstaten havde foretaget nogen ændringer. Når visse foranstaltninger bliver en støtte som følge af en liberalisering af en aktivitet ved fællesskabslovgivning, betragtes sådanne foranstaltninger ikke som eksisterende støtte efter den dato, der er fastsat for liberaliseringen

c) »ny støtte«: enhver støtte, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som ikke er eksisterende støtte, herunder ændringer i eksisterende støtte

[...]«

Nationale bestemmelser vedrørende koordinationscentrene

- 2 De belgiske bestemmelser vedrørende koordinationscentrene findes i kongelig anordning nr. 187 af 30. december 1982 (herefter »kongelig anordning nr. 187«). Bestemmelserne finder anvendelse på godkendte koordinationscentre.

- 3 Som en undtagelse fra den almindelige skatteordning fastsættes de godkendte koordinationscentres skattepligtige indkomst efter en fast takst. Den svarer til en procentdel af størrelsen af visse af koordinationscentrets udgifter.
- 4 Når der ikke findes objektive kriterier med henblik på fastsættelse af den procentdel, der skal tages i betragtning ved afgørelsen af den skattepligtige indkomst, fastsættes denne principielt til 8%.
- 5 Koordinationscentrenes skattepligtige indkomst beskattes med den almindelige sats for selskabsskat.
- 6 Foruden den faste ansættelse af den skattepligtige indkomst er de godkendte centre omfattet af en særlig skatteordning for så vidt angår kapitalindkomstskat, ejendomsskat og registreringsafgifter.
- 7 Godkendelsen af et koordinationscenter er underlagt visse betingelser, herunder bl.a. at centret tilhører en multinational koncern, der har aktiviteter i mindst fire lande, råder over en egenkapital på 1 mia. BEF og har en årsomsætning, hvoraf den konsoliderede værdi er på 10 mia. BEF. Godkendelsen gælder i ti år og kan forlænges.

Sagens baggrund

- 8 Den 3. april 1984 underrettede den belgiske regering Kommissionen om et lovforslag til ændring af den i kongelig anordning nr. 187 fastsatte ordning. Den 2. maj 1984 vedtog Kommissionen en beslutning, hvorefter den for koordinationscentrene gældende skatteordning under hensyn til de i lovforslaget fastsatte ændringer ikke indeholdt støtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 92, stk. 1 (nu artikel 87, stk. 1, EF).
- 9 Da de ændringer, der ved lov af 27. december 1984 rent faktisk blev foretaget af kongelig anordning nr. 187, ikke var i overensstemmelse med det lovforslag, som Kommissionen havde fået meddelelse om, indledte den proceduren i EF-traktatens artikel 93, stk. 2 (nu artikel 88, stk. 2, EF), med hensyn til skatteordningen i kongelig anordning nr. 187, som ændret.
- 10 Efter den belgiske regerings fremsendelse af lov af 4. august 1986, der på ny ændrede kongelig anordning nr. 187, fandt Kommissionen, at ordningen ikke længere indeholdt støtte, og afsluttede proceduren samt underrettede den belgiske regering om sin beslutning ved skrivelse af 9. marts 1987.
- 11 Den 11. november 1998 vedtog Kommissionen en meddelelse om anvendelsen af statsstøttereglerne på foranstaltninger vedrørende direkte beskatning af virksomhederne (EFT 1998 C 384, s. 3), hvori den anførte, at den havde til hensigt at vurdere eller revurdere de gældende skatteordninger i medlemsstaterne.

- 12 I skrivelse af 12. februar 1999 anmodede Kommissionen de belgiske myndigheder om at fremsende oplysninger vedrørende koordinationscentrene. Den belgiske regering besvarede anmodningen ved skrivelse af 15. marts 1999.
- 13 Ved skrivelse af 17. juli 2000 underrettede Kommissionen de belgiske myndigheder om, at skatteordningen for koordinationscentrene set i lyset af meddelelsen om direkte beskatning af virksomhederne med virkning for fremtiden forekom at være statsstøtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 1. Kommissionens tjenestegrene opfordrede de belgiske myndigheder til at fremsætte deres bemærkninger til denne foreløbige vurdering.
- 14 Ved skrivelse af 6. september 2000 anfægtede den belgiske regering gyldigheden af skrivelsen af 17. juli 2000, der betegnede ordningen for koordinationscentrene som eksisterende støtte og driftsstøtte. Den belgiske regering anmodede om, at Kommissionen som kollegium udtalte sig og fremkom med en foreløbig konklusion, før den i artikel 17 i forordningen om statsstøtteproceduren fastsatte samarbejdsprocedure blev indledt.
- 15 Den 11. juli 2001 foreslog Kommissionen Belgien passende foranstaltninger som omhandlet i artikel 88, stk. 1, EF.
- 16 Ved skrivelse af 19. september 2001 fremsatte de belgiske myndigheder på ny bemærkninger til betegnelsen eksisterende støtte, til den anvendte procedure og til indholdet af de foreslåede foranstaltninger, idet myndighederne meddelte Kommissionen, at disse bemærkninger hverken udgjorde en accept eller en afvisning af disse foranstaltninger. De belgiske myndigheder var således af den opfattelse, at den i artikel 17 i forordningen om statsstøtteproceduren fastsatte samarbejdsfase kun var blevet indført som følge af den af kommissærkollegiet den 11. juli 2001 truffe beslutning.

Den anfægtede beslutning

- 17 Da der ikke forelå udtrykkelig accept af foranstaltningerne inden for den fastsatte frist og under hensyn til de af de belgiske myndigheder i disses førnævnte skrivelse af 19. september anførte bemærkninger indledte Kommissionen ved beslutning af 27. februar 2002 (herefter »den anfægtede beslutning«) den i artikel 88, stk. 2, EF fastsatte formelle undersøgelsesprocedure med hensyn til ordningen for koordinationscentrene.
- 18 I den anfægtede beslutnings begrundelse konstaterer Kommissionen efter kort at have redegjort for de vigtigste betingelser, som skal være opfyldt for at være omfattet af den pågældende skatteordning, følgende:

»Kommissionen meddelte ganske vist i 1984, at ordningen for koordinationscentrene ikke indeholdt støtte. Ikke desto mindre viser følgende vurdering, at ordningen, således som den finder anvendelse i dag, synes at opfylde alle de kriterier, der er nødvendige med henblik på at godtgøre dennes karakter af støtte. Stillet over for denne kendsgerning er Kommissionen af den opfattelse, at skatteordningen har karakter af en støtte, der på tidspunktet for indledningen af den nødvendige procedure vedrørende statsstøtte bør anses for at være eksisterende støtte.

[...] Forordningen om proceduren forudser således udtrykkeligt i dennes artikel 1, punkt b), nr. v), muligheden for, at en foranstaltning, som ikke udgjorde støtte på det tidspunkt, den blev indført, bliver en støtte på grund af udviklingen på fællesmarkedet. I et sådant tilfælde fastsætter forordningen vedrørende proceduren, at der er tale om eksisterende støtte, på hvilken den i samme forordnings artikel 17-19 beskrevne procedure således finder anvendelse. Det forholder sig på samme måde i det tilfælde, hvor Kommissionen efter først at have været af den opfattelse, at en nærmere bestemt foranstaltning ikke udgjorde støtte, ændrer sin vurdering og finder, at der ganske rigtigt er tale om støtte som omhandlet i traktatens artikel 87.«

Retsforhandlinger og parternes påstande

- 19 Ved stævning registreret på Rettens Justitskontor den 13. september 2002 har sagsøgeren anlagt nærværende sag.
- 20 Ved særskilt dokument registreret på Rettens Justitskontor samme dag har sagsøgeren fremsat begæring om, at der i overensstemmelse med artikel 76a, stk. 1, afsnit 2, i Rettens procesreglement blev truffet afgørelse i denne sag i henhold til en hasteprocedure.
- 21 På afdelingsmødet den 8. oktober 2002 har Rettens Anden Udvidede Afdeling efter at have gjort sig bekendt med Kommissionens bemærkninger vedrørende dette spørgsmål besluttet ikke at imødekomme anmodningen om en hasteprocedure.
- 22 Ved særskilt dokument registreret på Rettens Justitskontor den 31. oktober 2002 har Kommissionen rejst en formalitetsindsigelse i overensstemmelse med artikel 114, stk. 1, i Rettens procesreglement. Sagsøgeren har fremsat sine bemærkninger til denne indsigelse den 12. december 2002.
- 23 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Sagen afvises.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

24 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Formalitetsindsigelsen afvises.

— Den anfægtede beslutning annulleres.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

25 Retten kan i medfør af artikel 114, stk. 4, i procesreglementet på begæring af en af parterne tage stilling til, om en sag bør afvises uden at indlede behandlingen af sagens realitet. I henhold til samme artikels stk. 3 forhandles der mundtligt om begæringen, medmindre Retten bestemmer andet. I det foreliggende tilfælde finder Retten, at sagsakterne giver tilstrækkeligt grundlag for, at den kan træffe afgørelse uden at fortsætte sagens behandling.

26 Kommissionen har rejst to formalitetsindsigelser. For det første har den gjort gældende, at den anfægtede beslutning ikke er en anfægtelig retsakt. For det andet har den bestridt sagsøgerens søgsmålskompetence.

Parternes argumenter

- 27 Kommissionen har før det første gjort gældende, at det hvad angår retsakter, hvis tilblivelse omfatter flere stadier, fremgår af retspraksis, at kun de foranstaltninger, der definitivt fastlægger Kommissionens standpunkt ved afslutningen af denne procedure, modsat foreløbige foranstaltninger, hvis formål er at forberede den endelige beslutning, udgør anfægtelige retsakter (Domstolens dom af 11.11.1981, sag 60/81, IBM mod Kommissionen, Sml. s. 2639, præmis 10). I det foreliggende tilfælde er den anfægtede beslutning kun en forberedende retsakt, der er vedtaget i forbindelse med en foreløbig fase af den i artikel 88 EF og i forordningen om statsstøtteproceduren fastsatte undersøgelsesprocedure vedrørende eksisterende støtte. Beslutningen har ingen umiddelbare retsvirkninger og medfører ingen ændringer i sagsøgerens eller dennes medlemmers retstilling. Det er kun på grundlag af en undersøgelse af de oplysninger og informationer, som indhentes i forbindelse med den ved den anfægtede beslutning indledte formelle undersøgelsesprocedure, at Kommissionen i givet fald vil kunne vedtage en beslutning, der kan berøre de af den pågældende ordning omfattede virksomheders interesser.
- 28 Kommissionen har for det andet gjort gældende, at en beslutning om at indlede proceduren i forhold til eksisterende støtte ifølge retspraksis ikke har umiddelbare retsvirkninger og derfor ikke udgør en anfægtelig retsakt (Domstolens dom af 30.6.1992, sag C-312/90, Spanien mod Kommissionen, Sml. I, s. 4117, præmis 17-22, af 5.10.1994, sag C-47/91, Italien mod Kommissionen, Sml. I, s. 4635, præmis 25-28, og af 9.10.2001, sag C-400/99, Italien mod Kommissionen, Sml. I, s. 7303, præmis 61, herefter »Tirrenia-dommen«). Kun beslutninger om indledning af den formelle undersøgelsesprocedure i forhold til en foranstaltning, der er under gennemførelse, og som betegnes som ny støtte, er anfægtelige retsakter som følge af den i artikel 88, stk. 3, sidste punktum, EF fastsatte suspensive virkning.
- 29 Kommissionen har for det tredje gjort gældende, at søgsmålet fremkommer for tidligt, og at det, hvis sagsøgeren fik medhold, i modstrid med traktatens opbygning ville forhindre Kommissionen i at undersøge, om den pågældende ordning udgør støtte, og om den er forenelig med fællesmarkedet.

- 30 Sagsøgeren har for det første gjort gældende, at den anfægtede beslutning har retsvirkninger.
- 31 Sagsøgeren har i den forbindelse først gjort gældende, at Kommissionen med vedtagelsen af den anfægtede beslutning nødvendigvis har tilbagekaldt sine beslutninger af 1984 og 1987, hvori den fandt, at den omtvistede ordning ikke indeholdt statsstøtte. Ifølge sagsøgeren er det ganske vist muligt, at en definitiv beslutning fra Kommissionen i modsætning til den anfægtede beslutning bestemmer, at ordningen for koordinationscentre ikke indeholder støtte. Imidlertid er en sådan ændret opfattelse meget usandsynlig, især fordi Kommissionen allerede har foreslået passende foranstaltninger, hvilket vidner om, at den er af den opfattelse, at den pågældende ordning er eksisterende støtte, der er uforenelig med fællesmarked.
- 32 Herefter er den retssikkerhed, der blev skabt med beslutningerne af 1984 og 1987, forsvundet, eller retstillingen for sagsøgerens medlemmer er i det mindste blevet mere usikker, end den var før indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure (Rettens dom af 20.11.2002, sag T-251/00, Lagardère og Canal+ mod Kommissionen, Sml. II, s. 4825, præmis 111). Som følge heraf har den anfægtede beslutning retsvirkninger og er således en anfægtelig retsakt.
- 33 Sagsøgeren har dernæst gjort gældende, at den anfægtede beslutning skaber retsvirkninger, der svækker den belgiske stats og de berørte virksomheders berettigede forventning om, at den omtvistede ordning er i overensstemmelse med fællesskabsretten. Ifølge sagsøgeren består der under hensyn til artikel 10 EF, hvorefter medlemsstaterne bør afholde sig fra at træffe foranstaltninger, der er egnede til at bringe virkeliggørelsen af traktatens målsætning i fare, en retlig tvivl med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt de belgiske myndigheder kan fortsætte med at anvende den omtvistede ordning, herunder udstede nye godkendelser, indtil Kommissionen har truffet en definitiv beslutning. Sagsøgeren har nærmere bestemt gjort gældende, at de belgiske myndigheder ikke vil kunne ignorere de præcise konstateringer (skønt disse er midlertidige) med hensyn til den nærmere

fremgangsmåde for gennemførelsen af den pågældende ordning, som Kommissionen er fremkommet med i den anfægtede beslutning. Der er ligeledes retlig tvivl med hensyn til en virksomheds mulighed for at nære berettiget forventning om at kunne oppebære fordelene ved den omtvistede ordning frem til vedtagelsen af en endelig beslutning. Sagsøgeren har i den forbindelse stillet spørgsmålstegn ved, om et nyt koordinationscenter kan forvente at modtage en ti-årig godkendelse, dagen før Kommissionen vedtager en eventuel endelig negativ beslutning.

- 34 Sagsøgeren har for det andet gjort gældende, at den anfægtede beslutning burde kunne indbringes for Fællesskabets retsinstanser ifølge princippet om, at enhver har ret til en effektiv domstolsbeskyttelse (Domstolens dom af 25.7.2002, sag C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores mod Rådet, Sml. I, s. 6677, præmis 39).
- 35 Sagsøgeren har i den forbindelse først gjort gældende, at en endelig beslutning vedrørende statsstøtte i modsætning til beslutninger på konkurrenceområdet er rettet til den pågældende medlemsstat og ikke direkte til virksomhederne. Under disse omstændigheder kan medlemsstaten af politiske grunde beslutte ikke at anlægge et annulationssøgsmål til prøvelse af en endelig negativ beslutning og at efterkomme denne, også selv om medlemsstaten ikke er enig i den vurdering, der danner grundlag for beslutningen. Sagsøgeren har anført, at den belgiske regering i det foreliggende tilfælde har fremlagt et forslag til ændring af den pågældende ordning som følge af den anfægtede beslutning og endog før vedtagelsen af en definitiv beslutning fra Kommissionen. Endvidere afviser regeringen at tildele nye godkendelser og oplyser ved forlængelsen af eksisterende godkendelser, at gyldighedsperioden på ti år kan forkortes som følge af udviklingen på fællesskabsplan. Under disse omstændigheder sikrer et af støttemodtagerne anlagt søgsmål til prøvelse af den endelige negative beslutning vedrørende ordningen for koordinationscentrene, selv i tilfælde af, at sagsøgerne får medhold, ikke en tilstrækkelig domstolsbeskyttelse, da søgsmålet ikke genopretter den nævnte ordning.
- 36 Sagsøgeren har dernæst anført, at retspraksis giver belæg for, at der foreligger en effektiv søgsmålsadgang til prøvelse af størstedelen af beslutningerne om indledning af den formelle undersøgelsesprocedure i henhold til artikel 88, stk. 2, EF (Tirrenia-dommen og Rettens dom af 23.10.2002, forenede sager

T-269/99, T-271/99 og T-272/99, Territorio Histórico de Guipúzcoa m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 4217). Sagsøgeren har nærmere bestemt gjort gældende, at denne dom giver belæg for, at der foreligger en effektiv søgsmålsadgang til prøvelse af en beslutning om indledning af den formelle undersøgelsesprocedure, hvorved en hjælpeforanstaltning betegnes som ny støtte, i en situation hvor den pågældende medlemsstat og de berørte virksomheder var af den opfattelse, at den pågældende foranstaltning var eksisterende støtte eller ikke faldt ind under anvendelsesområdet for artikel 87, stk. 1, EF. Under hensyn til denne retspraksis bør en beslutning om indledning af den formelle undersøgelsesprocedure i en sag om eksisterende støtte — især i det tilfælde, hvor denne beslutning over for tredjemand bekræfter en ændring af en foranstaltnings juridiske rækkevidde — lige såvel være en retsakt, der kan gøres til genstand for en domstolsprøvelse. I det foreliggende tilfælde er dette netop situationen for de belgiske myndigheder og de berørte virksomheder, som på grundlag af beslutningerne af 1984 og 1987 var af den opfattelse, at den pågældende ordning ikke udgjorde støtte. Den anfægtede beslutning bør således kunne gøres til genstand for en domstolsprøvelse.

- 37 Sagsøgeren har endelig gjort gældende, at dens medlemmer som følge af den anfægtede beslutning indså, at de nødvendigvis bør indføre alternative finansieringsordninger for deres koordinationscentre straks efter afslutningen af proceduren i henhold til artikel 88, stk. 2, EF. Under hensyn til den tid, der er nødvendig med henblik på indførelsen af sådanne alternative ordninger, er sagsøgerens medlemmer tvunget til at handle på tidspunktet for den anfægtede beslutning for at imødegå og reducere konsekvenserne af en negativ endelig beslutning.
- 38 Sagsøgeren har på baggrund af ovenstående konkluderet, at den anfægtede beslutning bør anses for at være en anfægtelig retsakt.

Rettens bemærkninger

- 39 Indledningsvis bemærkes, at der ifølge fast retspraksis foreligger retsakter eller beslutninger, der kan gøres til genstand for et annulationssøgsmål i medfør af

artikel 230 EF, når foranstaltningerne har retligt bindende virkninger, som kan berøre sagsøgerens interesser gennem en væsentlig ændring af hans retstilling (dommen i sagen IBM mod Kommissionen, præmis 9, og Rettens dom af 16.7.1998, sag T-81/97, Regione Toscana mod Kommissionen, Sml. II, s. 2889, præmis 21).

- 40 Når det drejer sig om retsakter eller beslutninger, hvis tilblivelse omfatter flere stadier, navnlig sådanne, som afslutter en intern procedure, kan disse principielt kun anfægtes, hvis det drejer sig om foranstaltninger, som definitivt fastlægger institutionens standpunkt som afslutning på denne procedure, modsat foreløbige foranstaltninger, der har til formål at forberede den endelige beslutning (dommen i sagen IBM mod Kommissionen, præmis 10, og Rettens dom af 10.7.1990, sag T-64/89, Automec mod Kommissionen, Sml. II, s. 367, præmis 42).
- 41 Hvad angår statsstøtte udgør foreløbige foranstaltninger, der har selvstændige retsvirkninger i forhold til den endelige beslutning, som disse forbereder, imidlertid anfægtelige retsakter (Tirrenia-dommen, præmis 57, og Rettens dom af 30.4.2002, forenede sager T-195/01 og T-207/01, Government of Gibraltar mod Kommissionen, Sml. II, s. 2309, præmis 82).
- 42 I det foreliggende tilfælde er den anfægtede beslutning en foreløbig foranstaltning, hvis formål er at forberede en endelig beslutning fra Kommissionens side vedrørende ordningen for koordinationscentrene. Som følge heraf udgør denne beslutning, der er vedtaget på området for statsstøtte, kun en anfægtelig retsakt, såfremt den til trods for sin foreløbige karakter har selvstændige retsvirkninger.
- 43 I den forbindelse bemærkes for det første, at den anfægtede beslutning, der betegner ordningen for koordinationscentrene som en eksisterende støtteordning, i modsætning til beslutningerne om indledning af den formelle undersøgelsesprocedure med hensyn til foranstaltninger, der midlertidigt betegnes som ny

støtte, ikke har de selvstændige retsvirkninger, der er forbundet med den i artikel 88, stk. 3, sidste punktum, EF fastsatte suspensive virkning med hensyn til ny støtte (Tirrenia-dommen, præmis 59, dommen i sagen *Government of Gibraltar mod Kommissionen*, præmis 84 og 85, og dommen i sagen *Territorio Histórico de Guipúzcoa m.fl. mod Kommissionen*, præmis 38).

- 44 Det bemærkes for det andet, at den i den anfægtede beslutning indeholdte betegnelse af ordningen for koordinationscentre som en eksisterende støtteordning i modsætning til det af sagsøgeren påståede ikke indebærer, at Kommissionen har besluttet at tilbagekalde sine beslutninger af 1984 og 1987. Denne betegnelse er nemlig af foreløbig karakter. Artikel 7, stk. 2, i forordningen om statsstøtteproceduren giver således Kommissionen mulighed for at afslutte den formelle undersøgelsesprocedure med en beslutning, der fastslår, at den pågældende foranstaltning i modsætning til den betegnelse, der blev lagt til grund på tidspunktet for indledningen af denne procedure, ikke udgør støtte.
- 45 Denne foreløbige betegnelse af den pågældende ordning som eksisterende støtte kan ikke, således som sagsøgeren hævder (jf. ovenfor, præmis 31), miste sin foreløbige karakter som følge af den omstændighed, at den fremkommer efter et til den pågældende medlemsstat rettet forslag til passende foranstaltninger. Selv om et sådant forslag indebærer, at Kommissionen på grundlag af de af medlemsstaten fremsatte bemærkninger er nået til den konklusion, at den pågældende ordning er eksisterende støtte, der er uforenelig med fællesmarkedet, er denne konklusion således i sig selv foreløbig. Som følge heraf kan det ikke udelukkes, at Kommissionen i lyset af de oplysninger, som de berørte parter har fremlagt i forbindelse med den ved den anfægtede beslutning indledte formelle undersøgelsesprocedure, vedtager en konklusion, der er forskellig fra den konklusion, den kom frem til ved fremsættelsen af forslaget om passende foranstaltninger, og er af den opfattelse, at den omtvistede ordning definitivt ikke indeholder støtte.
- 46 Under disse omstændigheder kan den anfægtede beslutning i modsætning til det af sagsøgeren hævdede (jf. ovenfor, præmis 32) ikke anses for at ophæve beslutningerne af 1984 og 1987 eller for følgelig at krænke den retssikkerhed, som sagsøgerne knytter til disse beslutninger.

- 47 For det tredje bemærkes, at den angivelige svækkelse af den berettigede forventning hos den belgiske stat og sagsøgerens medlemmer som følge af den anfægtede beslutning i modsætning til det af sagsøgeren hævdede (jf. ovenfor, præmis 33) ikke udgør en retsvirkning, der væsentligt ændrer retstillingen for sagsøgeren, dennes medlemmer eller endog den belgiske stat. Kommissionen meddeler således ved den anfægtede beslutning den belgiske stat og de berørte virksomheder, at ordningen for koordinationscentrene er genstand for en undersøgelse med hensyn til dennes forenelighed med fællesmarkedet, og at det er muligt, at ordningen ved afslutningen af undersøgelsesproceduren anses for at være en eksisterende støtteordning, der er uforenelig med fællesmarkedet. Den af sagsøgeren påberåbte svækkelse af den berettigede forventning er en rent faktisk følge af et sådant varsel og ikke en retsvirkning, som tilsigtes frembragt med den anfægtede beslutning (jf. i denne retning dommen i sagen IBM mod Kommissionen, præmis 19).
- 48 For så vidt som sagsøgeren reelt har hævdet, at den anfægtede beslutning som retsvirkning indebærer et forbud for medlemsstaten mod fortsat at gennemføre ordningen for koordinationscentrene, bemærkes i øvrigt blot, at en eksisterende støtteordning ifølge fast retspraksis fortsat kan gennemføres, for så vidt som Kommissionen ikke har fastslået, at den er uforenelig med fællesmarkedet (Domstolens dom af 15.3.1994, sag C-387/92, Banco Exterior de España, Sml. I, s. 877, præmis 20, og Tirrenia-dommen, præmis 61). Som allerede bemærket ovenfor (jf. præmis 43), gælder endvidere, at den opsættende virkning i artikel 88, stk. 3, sidste punktum, EF ikke finder anvendelse i det foreliggende tilfælde. Herefter bør argumentet om, at der under hensyn til artikel 10 EF fremover foreligger en retlig tvivl med hensyn til de belgiske myndigheders adgang til at gennemføre ordningen for koordinationscentrene efter den anfægtede beslutning og endog forud for Kommissionens vedtagelse af en endelig beslutning, forkastes.
- 49 Det følger af det anførte, at den anfægtede beslutning ikke har nogen retsvirkninger. Som følge heraf udgør den ikke en anfægtelig retsakt.
- 50 I øvrigt bemærkes, at det ifølge princippet om, at enhver har ret til en effektiv domstolsbeskyttelse af de rettigheder, der er garanteret i fællesskabsretten, i

modsætning til det af sagsøgeren hævdede (jf. ovenfor, præmis 34) ikke kan kræves, at den anfægtede beslutning skal kunne indbringes for Fællesskabets retsinstanser. I den forbindelse bemærkes blot, at dette princip ikke finder anvendelse, når den anfægtede beslutning som i det foreliggende tilfælde ikke har nogen retsvirkninger. Den anfægtede beslutning kan i mangel af retsvirkninger således ikke tilsidesætte nogen rettighed, der er garanteret i fællesskabsretten. I øvrigt har Fællesskabets retsinstanser gentagne gange og udtrykkeligt præciseret, at beslutningerne om indledning af den formelle undersøgelsesprocedure udelukkende kan undergives domstolskontrol i det omfang, de har selvstændige retsvirkninger (jf. Tirrenia-dommen, præmis 55 og 57, dommen i sagen Gouvernement of Gibraltar mod Kommissionen, præmis 80 ff., og dommen i sagen Territorio Histórico de Guipúzcoa m.fl. mod Kommissionen, præmis 37). Den løsning, der er lagt til grund i den citerede retspraksis, kan herefter ikke udstrækkes til at omfatte beslutninger om indledning af den formelle undersøgelsesprocedure, der, som i det foreliggende tilfælde, ikke har retsvirkninger.

- 51 Endelig kan den af sagsøgeren påberåbte omstændighed, hvorefter dennes medlemmer har behov for betydelig tid til at indføre alternative finansieringsordninger, heller ikke i sig selv begrunde nødvendigheden af at tillade en domstolskontrol af den anfægtede beslutning.
- 52 Den første formalitetsindsigelse bør således tages til følge. Herefter må det fastslås, at sagen bør afvises, uden at det er nødvendigt at undersøge den anden formalitetsindsigelse, som Kommissionen har fremført.

Sagens omkostninger

- 53 I henhold til artikel 87, stk. 2, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren har tabt sagen, skal denne pålægges at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser

kender

RET TEN (Anden Udvidede Afdeling)

for ret:

- 1) Sagen afvises.
- 2) Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

Således bestemt i Luxembourg den 2. juni 2003.

H. Jung

Justitssekretær

N.J. Forwood

Afdelingsformand